

Stanovisko Asociácie priemyselných zväzov a dopravy

Implementácia európskych štrukturálnych a investičných fondov k 30.04.2022

1. Postoj APZD k návrhu

APZD odporúča predložený materiál vziať na vedomie.

2. Zdôvodnenie postoja APZD

APZD **nemá výhrady** k predloženému materiálu. Cieľom materiálu je informovať o aktuálnom kontrahovaní a čerpaní programov európskych štrukturálnych a investičných fondov k 30.04.2022.

V roku **2021** bol dosiahnutý **najvyšší objem čerpania** v celom programovom období, a to **1,95 mld. eur**.

Aktuálna alokácia EÚ zdrojov programového obdobia **2014 – 2020 je vo výške 16,65 mld. Eur**.

Ku dňu **30.04.2022** je vo výzvach a vyzvaniach **alokovaných 22,43 mld. eur**, čo predstavuje **135,01 %** z celkovej alokácie EÚ zdrojov.

Nakontrahovaná je suma v hodnote **15,00 mld. eur**, čo predstavuje **90,09 %** z celkovej navýšenej alokácie EÚ zdrojov.

SR dosiahla **čerpanie** na národnej úrovni **9,03 mld. eur**, čo predstavuje **54,21 %** z celkovej alokácie EÚ zdrojov. **Do konca 2023** je ešte potrebné **vyčerpať 7,035 mld. eur**.

Finančný záväzok (tzv. pravidlo N+3) pre rok 2022 sa už k 30.04.2022 **podarilo splniť 4 programom** (OP Ľudské zdroje, OP Technická pomoc, OP Efektívna verejná správa a PS INTERACT III). V rámci **zostávajúcich 7 programov** je potrebné **do konca roka 2022** predložiť a schváliť na Certifikačný orgán (pre PRV na EK) finančné prostriedky vo výške **815,58 mil. eur**.

Zavedli sa opatrenia na zrýchlenie čerpania a eliminovanie rizika prepadu prostriedkov.

Opatrenia realizované v roku 2021:

- Zavedenie nového systému pre **krízový manažment** v apríli 2021. Uznosením vlády SR č. 218/2021 z 28. apríla 2021 sú **zaviazaní jednotliví ministri** plnením konkrétnych úloh tak, aby sa **eliminovalo riziko prepadu prostriedkov**.
- **8 pilierov zvýšeného dohľadu nad implementáciou EŠIF** ako napríklad:
 - vypracovanie akčných plánov,
 - na základe analýzy vykonať vnútorné presuny prostriedkov v rámci OP,
 - zabezpečiť vyhlásenie výziev do výšky 100 % alokácie príslušného OP do konca roka 2021,
 - zabezpečiť zazmluvnenie vo výške 90 % do konca roka 2021 a 100% do konca roka 2022,
 - vytvorenie zásobníkov projektov,
 - vytvorenie a priebežné monitorovanie a aktualizácia strategických projektov.
- **Zjednodušovanie procesov implementácie** a to najmä prostredníctvom:
 - novely zákona č. 292/2014 Z.z. o príspevku z EŠIF - tzv. „lex corona“,
 - zmien v Systéme riadenia EŠIF - sumár najdôležitejších informácií k výzve, modelová žiadosť o nenávratný finančný príspevok, RO zverejňuje zoznam najčastejších chýb v ŽoNFP, prvá ex ante kontrola nebude vykonávaná podľa zákona o finančnej kontrole, čím odpadne režim vydania návrhu správy a zrušila sa povinnosť predkladať výročné monitorovacie správy projektu,
 - aplikácie vyše 40 opatrení v rámci IROP,
 - ďalšou novelou zákona o príspevku z EŠIF ktorá nadobudla účinnosť 15.6.2021 - s cieľom zabezpečiť maximálnu transparentnosť, sme zaviedli povinnosť zverejňovania nedostatkov a odporúčaní z auditov,
 - vytvorením jednotnej príručky pre verejné obstarávanie,
 - MIRRI SR v spolupráci s MF SR iniciovalo novelu zákona č. 357/2015 o finančnej kontrole a audite.

Opatrenia realizované v roku 2022:

- **Návrh novely zákona č 292/2014** o príspevku poskytovanom z EŠIF, ktorej cieľom je reagovať na nepredvídateľné situácie a umožniť čo najpružnejšiu reakciu na prekonanie ich následkov v rámci poskytovania príspevkov z európskych štrukturálnych a investičných fondov. Dňa 4.5.2022 bola novela zákona schválená uznesením vlády č. 306/2022 (umožňuje zvýšiť sumu schváleného nenávratného finančného príspevku pri národných projektoch).

- Rokovania s ÚVO a Európskou komisiou s cieľom **identifikovať riešenie na pomoc prijímateľom s nárastom cien** a zabezpečiť úspešnú realizáciu projektov.
- **Efektívne využitie prostriedkov EÚ na pomoc utečencom z Ukrajiny** v rámci iniciatívy CARE.
- ÚVO vykonalo **novelu zákona o verejnom obstarávaní**, ktorá je účinná od 31.3.2022.

3. Podnety na diskusiu

V dnešnej dobe je potrebné, čo najrýchlejšie reagovať na vzniknuté situácie, a preto sa pýtame, aké opatrenia sa čo najskôr plánujú na riešenie enormného rastu cien vstupov a materiálov. Pri niektorých projektoch dnešná situácia znemožní dodanie tovaru a služieb za vysúťažené alebo predpokladané ceny a tým sa zníži aj čerpanie fondov. Zároveň upozorňujeme, že je potrebné už pri tvorbe výziev počítať s určitou volatilitou cien.